

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนคร เขต 3

Development of the Teachers' Competency in Learning Management
to Solve the Problems on Reading and Writing of Prathom Suksa
Students at Ban Phon Ko School under the Office
of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3

ผู้วิจัย นายเสกสันต์ จูมจันทา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิวัฒน์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

Researcher : Mr. Selsan Joomjanta; Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Sawat Pothivat

(2) Asst. Prof. Dr. Tawatchai Pailai

บทคัดย่อ

การวิจัยปฏิบัติการครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา, 2) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และ 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ดำเนินการ 2 วงจร โดยมียุทธศาสตร์วิจัย คือ ครูผู้สอน 4 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ในโรงเรียนบ้านโพนก่อ จำนวน 5 คน นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน จำนวน 6 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบสังเกตและแบบสอบถาม การวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนตามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผูกการปฏิบัติคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องสำหรับปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ครูมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการ วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอ นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียนจำนวน 6 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน ได้แก่ ผู้วิจัยและผู้ร่วมการวิจัยไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้ในการอ่านและการเขียน และประชุมเชิงปฏิบัติการด้านเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดการเรียนรู้ และใช้การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

3. ผลการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่า ครู จำนวน 4 คน มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ทำให้ครูสามารถเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ไปวางแผนในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียน จำนวน 6 คน ที่มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน สามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้องร้อยละ 100

ABSTRACT

The purposes of this action research were to 1) investigate the conditions and problems about learning management to solve the problems on reading and writing of Prathom Suksa students, 2) seek for guidelines of the development of the teachers' competency in learning management to solve the problems on reading and writing of Prathom Suksa students, and 3) follow up the effects of the teachers' competence in learning management to solve the problems on reading and writing of Prathom Suksa students. Participatory action research of 2 spirals comprising 4 stages : planning, action, observation and reflection was employed. The population comprised the researcher group consisting of the researcher and 4 teachers as the co-researchers. The informants included the school administrator, 5 teachers, 6 students with reading and writing problems and 6 parents/guardians of those students with reading and writing problems—a total of 16 participants. Data were collected by a form of interview, an evaluation form, a form of observation and a set of questionnaires. The analysis of quantitative data was done through mean, percentage and standard deviation. Qualitative data were analyzed by Content Analysis. The findings of this study were as follows :

1. The conditions regarding learning management to solve the problems on reading and writing of Prathom Suksa students at Ban Phon Ko School revealed that the teachers organized an activity to solve problems in reading and writing based on the project to improve the quality of the students. The teachers organized the activities to make the students learn from hands-on experience. Practical training was done to let the students be capable of knowing how to think, how to work and how to solve problems along with reading habits and eagerness to learn continuously. The problems concerning learning management indicated that the teachers obtained quite low skills, processes and methods of writing lesson plans on learning management. The 6 students faced with the reading and writing problems were from Prathom Suksa 1-6.

2. The guidelines on the development of the teachers' potential in learning management to solve the problems on reading and writing of Prathom Suksa students were composed of these aspects:

1) The study tour of a role model school based on best practice on the solution of reading and writing problems, 2) workshops of the writing of lesson plans on learning management along with learning management, and 3) coaching supervision.

3. The effects of the development of the teachers' potentiality in learning management to solve the problems on reading and writing of Prathom Suksa students at Ban Phon Ko School showed that all of the 4 teachers gained knowledge, understanding and skills to write suitable lesson plans at 100 percent. This made the teachers be able to prepare themselves on writing lesson plans to be applied in learning management. In case of learning activity application, it was found that the problems encountered by the 6 students on reading and writing problems were solved. They all could read and write 100 percent correctly.

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยเราด้วย (สุวิทย์ คำมูล และอรทัย มูลคำ, 2551, หน้า 5) ในวงการศึกษไทยก็เช่นกันมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากมายหลายเรื่อง ซึ่งในแต่ละเรื่องได้กล่าวถึงการปฏิรูปการเรียนรู้หรือจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด และผู้เรียนนั้นเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 49 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี รัฐจะจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้หรือผู้มีสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูนับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องปรับเปลี่ยนแบบกระตุนความอยากรู้ อยากรูเห็น อยากรูแสดง ความเชื่อมั่นและความภูมิใจในตนเอง มีความสุข สนุก รื่นรมในการอ่านและการเรียนรู้ กระตือรือร้นต่อการศึกษารเรียนรู้ และแสดงความรู้ความเข้าใจอย่างองกงามทางปัญญาตลอดเวลา ซึ่งการที่จะจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนครูจะต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ และกระบวนการคิดสร้างสรรค์สูงยิ่งขึ้น แต่ถ้าครูไม่รักการอ่าน ไม่รักการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ครูจะเอาเทคนิควิธีสอนมาจากไหน เราจึงจำเป็นต้องสร้างสรรคยุทธวิธีที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเกิดความรักการอ่านและรักการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างจริงจังและเร่งด่วน เราจะต้องสร้างต้นแบบรักการอ่านอย่างจริงจัง และเร่งด่วนทั้งที่โรงเรียนและบ้าน (ศิวกานต์ ปทุมสูติ, 2548, หน้า 20) การจัดการอ่านที่โรงเรียนนั้นจะต้องกำหนดเป็นวาระแห่งความรักการอ่านสำหรับครูการอ่านมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ทางวิชาการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายประการหนึ่งของจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของประชากร แต่ในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีการอ่านและไม่รู้จักใช้การอ่านเพื่อพัฒนาจิตใจของตนเอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” มาตรา 22 ให้แนวความคิดในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนรู้สำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง

ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาธรรมชาติ และเต็มศักยภาพและแนวทางในการจัดการศึกษา หมวด 4 มาตรา 24(3) ระบุว่า “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” มาตรา 30 ระบุว่า “ให้สถานศึกษา พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545, หน้า 25)

ดังคำกล่าวของ กลั่น สระทองเนียม (2545, หน้า 23) ได้บอกถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นชุมทรัพย์ ทางปัญญาที่ยั่งยืนที่สุด เพราะการอ่านสามารถสร้างความรู้ เท่าทันวิทยาการใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ เสื่อมวัน เวลา สถานที่ การมีนิสัยรักการอ่าน ชอบแสวงหา ความรู้เมื่อมีการอ่านมากก็ทำให้เกิด จินตนาการ วิสัยทัศน์ ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานให้ก้าวหน้าทันการ เปลี่ยนแปลงของโลก การที่เด็กและเยาวชนไม่รักการอ่าน นอกจากจะไม่เพิ่มพูนความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเองแล้ว การใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติก็พลอยมีปัญหาไป ด้วย การอ่านหนังสือเป็นวิธีการหาความรู้ที่ดีวิธีหนึ่ง เพราะหนังสือเป็นชุมทรัพย์แห่งวิทยาการทั้งปวง

ส่วนการเขียนซึ่งควบคู่กับการอ่านนั้น ถือเป็นเครื่องมือ แสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการ ของมนุษย์ ทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เป็นเครื่องมือ สำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของ มนุษย์ อันสะท้อนความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์ แต่ละยุคสมัยได้ทางหนึ่ง เมื่องานเขียนนั้นมีคุณค่า และสามารถสื่อได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ก็จะช่วยสร้าง ความรู้ ความคิด หรือความเพลิดเพลินตามเจตนาของผู้เขียนให้แก่ผู้อ่านได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็วด้วย ผู้ที่มีความสามารถ ในการเขียน และผลงานเป็นที่ยอมรับใน สังคม ก็สามารถยึดงานเขียนเป็นอาชีพได้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 3) การเขียนมีความสำคัญ ในชีวิตประจำวันเป็นทักษะอย่าง หนึ่งที่สลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ฉะนั้นผู้ใช้ภาษาจึงควร

เลือกใช้คำให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ให้มีประสิทธิภาพทั้ง ภาษาพูดและภาษาเขียน เพราะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้อง จะช่วยสื่อข้อความที่เขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้อง และ รวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดไว้ในหลักสูตรให้ ภาษาไทย เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนจะต้องเรียน ตั้งแต่ ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเน้น จุดประสงค์หลักสูตรภาษาไทย ข้อสำคัญของการเขียนนั้น มีอยู่หลายประการ อย่างแรกคือ ช่วยสร้างความรู้และ ประสบการณ์จากงานเขียนสร้างทักษะทางการใช้ภาษาได้ เป็นอย่างดี และแตกฉาน

การจัดการเรียนการสอนนิชภาษาไทย ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านโพนก่อ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประสบบัญญาดังนี้

- 1) นักเรียนบางคนไม่ชอบเรียนการเขียนรู้ภาษาไทย
- 2) นักเรียนขาดทักษะการอ่านและมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยค่อนข้างต่ำ ไม่เป็นที่ หมายพอใจ
- 3) ครูขาดเทคนิควิธีในการจัดการเรียนรู้
- 4) ครูขาดแบบทดสอบวัด และประเมินผลที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ และ
- 5) ครูขาดการนิเทศ ติดตาม กำกับ และส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง (ไพจิตร คัดโสตา, สัมภาษณ์, 2555) และจากการศึกษารายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ โรงเรียนบ้านโพนก่อ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 ร้อยละ 70 อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ โดยมีคะแนน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่างร้อยละ 60-70 (รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน บ้านโพนก่อ, 2553) และไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนมาแล้ว ขาดความอดทนในการเรียนรู้ หากปล่อยให้ปัญหาลุกลามไปเรื่อยๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ด้วยเหตุผล ดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนมาเป็นหลักในการพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านและ การเขียนของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง อย่างเต็มศักยภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

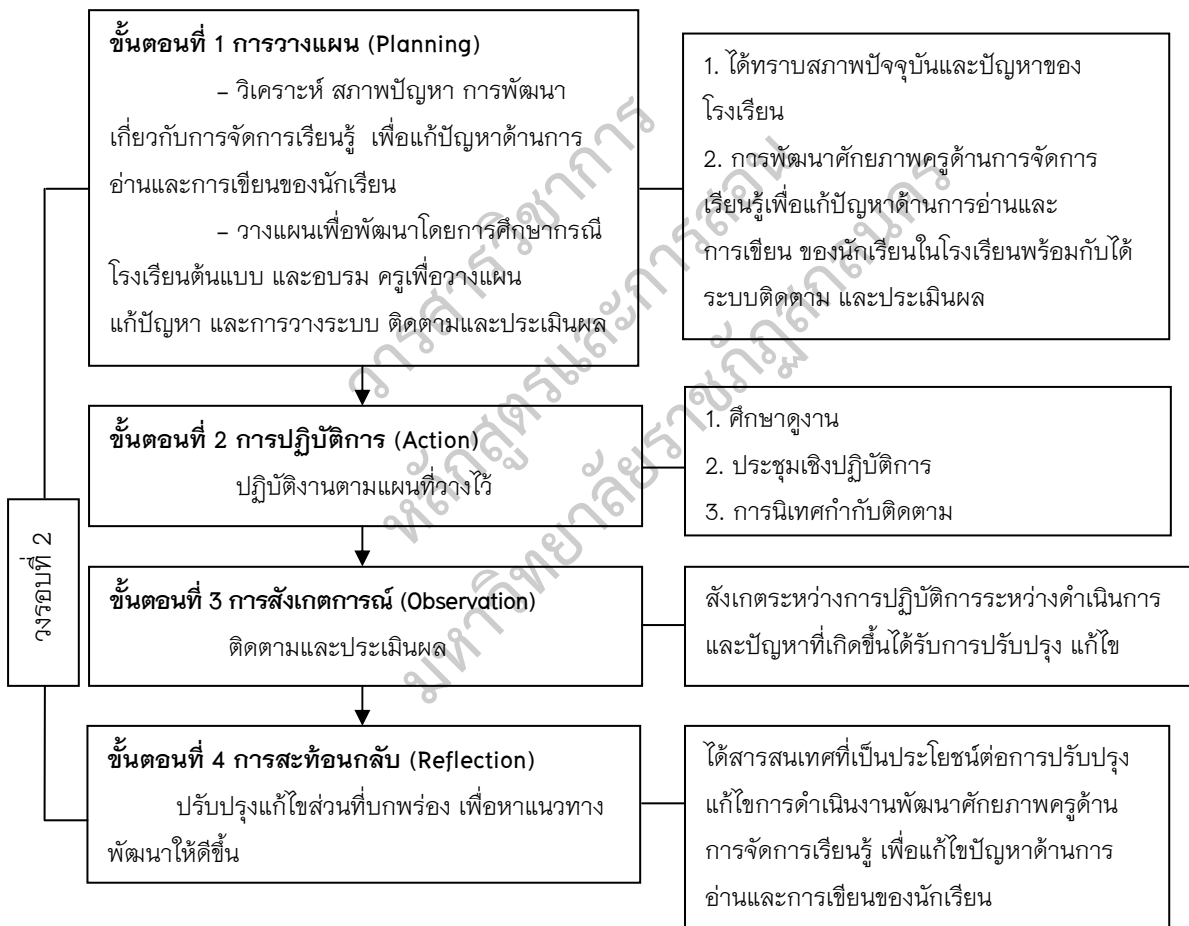
1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัยและให้ข้อมูลเป็นครู จำนวน 4 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน จำนวน 6 คน

1.2.3 นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียนทั้งหมด จำนวน 6 คน แยกเป็น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน

1.3 วิทยากร ผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน” จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ใช้สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน และการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียน สภาพจริงของผู้ถูกสัมภาษณ์ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนดำเนินการพัฒนา ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการพัฒนา

2. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน เป็นแบบประเมินในลักษณะ

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีระดับความคิดเห็นตั้งแต่เป็นจริงมากที่สุดเป็นจริงมาก ปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เป็นแบบบันทึกการสังเกตแบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือสำหรับผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรม เกี่ยวกับการอ่านและการเขียนของนักเรียนก่อนดำเนินการพัฒนา ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการพัฒนา

4. แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย เป็นแบบบันทึกประจำวันของผู้วิจัยเป็นแบบบันทึกของผู้วิจัยใช้บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการพัฒนาของแต่ละกิจกรรม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ปรับปรุง พัฒนา วิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินการต่างๆ

5. แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการอ่านและการเขียนของนักเรียน เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน และการเขียนของนักเรียน ตามตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนกำหนด

6. แบบประเมินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม 2555 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพ ปัญหา การจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมครู การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน

2. การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนใช้แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการพัฒนาคักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน ดังนี้ สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 4 คน ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการหลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการเสร็จสิ้น

2.2 สัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นนักเรียน จำนวน 36 คน ในการปฏิบัติกิจกรรมและแนวการพัฒนาคุณภาพครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน

3. การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์สอนของครู ซึ่งเป็นผู้ร่วมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์นักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นผู้วิจัย และการประเมินเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบสังเกต พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องแล้วประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกกิจกรรม มารวบรวมและจัดทำเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ตรวจสอบคุณภาพด้านข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความผูกพันของข้อมูลภายในในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย และความมุ่งหมายของการวิจัย

5. ประมวลผล และสรุปผลการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

6. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันความถูกต้องครอบคลุม 2 ประเด็น คือ การวิจัยการพัฒนา และการสะท้อนผล ผลการพัฒนา และหาข้อสรุปที่เกิดขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด หรือมีปัญหาคืออะไรเกิดขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาวิธีแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีดังนี้
  - 1.1 สภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่าสภาพด้านตัวครู ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนตามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครูได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนสามารถเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นช่วยให้นักเรียนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นคนไทย แต่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินการในการแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของค่อนข้างน้อย ไม่เพียงพอส่วนสภาพด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน แต่ขาดความต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่า ปัญหาด้านครู ครูมีจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้ คือ สอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ไม่มีเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และไม่มีความต่อเนื่องในการติดตามกำกับดูแลเอาใจใส่นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียนปัญหาด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนไม่สนใจในการอ่านและการเขียนอย่างจริงจัง นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่ไม่มีสื่อการเรียนรู้หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ และมีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ครอบคลุมไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และปัญหาด้านตัวผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีปัญหาด้านการหย่าร้าง ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลนักเรียนเท่าที่ควร เนื่องจากต้องหาเลี้ยงครอบครัวโดยลำพัง

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีดังนี้

2.1 วงรอบที่ 1 ใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทางประกอบด้วย

2.1.1 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

2.1.2 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนรู้ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ในที่ประชุมผู้ร่วมวิจัย ได้ฝึกปฏิบัติจริง มีการอภิปราย ซักถาม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับวิทยากร ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัย เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

2.2 วงรอบที่ 2 ดำเนินการดังนี้

2.2.1 การพัฒนาครูที่ไม่ผ่านในวงรอบที่ 1 จะใช้แนวทางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (coaching) ในการพัฒนาการเขียนแผนการเรียนรู้ของครู ซึ่งมีขั้นตอนหลักสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการก่อนให้คำชี้แนะ 2) การดำเนินการให้คำชี้แนะ 3) การสรุปผลให้คำชี้แนะ ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาครูให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านแล้วเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้เสนอแนะตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและถูกต้องมาเป็นแนวทางให้กับผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกการเขียนแผนด้วย

2.2.2 การพัฒนานักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินในวงรอบที่ 1 ดำเนินการโดยครูที่ผ่านการพัฒนาในวงรอบที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนที่ยังไม่ผ่านนั้นที่ประชุมมีมติร่วมกันว่าจะปรับวิธีสอนใน 6 แผน คือ ผันเสียงคำในมาตราตัวสะกดไทย ผันเสียงวรรณยุกต์ เขียนแจกลูกสะกดคำในสระประสม เขียนแจกลูกสะกดคำคำเป็นคำตาย เขียนคำที่มีตัวกรันต์ เขียนคำควบกล้ำ

3. ผลการติดตามการพัฒนาศักยภาพของครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีดังนี้

3.1 วงรอบที่ 1

3.1.1 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

3.1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน มีความคิดเห็นต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและรายชื่อส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียง 2 ข้อ ที่อยู่ในระดับมาก คือ ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจ และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และผู้เข้าอบรมสามารถจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า มีผู้ร่วมวิจัย 2 คนที่ยังไม่ผ่านการประเมิน

3.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู พบว่านักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนการแก้ปัญหาสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้องร้อยละ 0-66.66 (0-4 คน) หลังการพัฒนา นักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้องร้อยละ 100 (4 คน) และนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินพฤติกรรมหลังการพัฒนา ร้อยละ 33.33 (2 คน) และผลการสังเกตจากการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยพัฒนา 2 ด้าน ดังนี้

3.1.2.1 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิธีการการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ และให้ความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3.1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ประกอบด้วย การนำแผนการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการสอนซ่อมเสริม พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เข้าเรียนตรงเวลา มีความตั้งใจและสนใจต่อการเรียนดี ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นในการดูแลเอาใจใส่ ติดตามการอ่านและการเขียน จึงทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนได้ดียิ่งขึ้น

3.2 วงรอบที่ 2

การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) เป็นการนิเทศกำกับติดตามการให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครู (จำนวน 2 คน) ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาในวงรอบที่ 1 และนักเรียนที่ยังมีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน (จำนวน 2 คน) สรุปผลดังนี้

3.2.1 การพัฒนาครู พบว่า ผู้ร่วมวิจัยในวงรอบที่ 2 ทุกคนสามารถเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนด (พุทธิพิสัย ทักษะ พิสัย จิตพิสัย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์) จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

3.2.2 การพัฒนานักเรียน พบว่า การดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูทุกคนได้ใช้เทคนิควิธีสอน สื่อ นวัตกรรม เพื่อหาทางแก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า หลังการพัฒนานักเรียนทุกคนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้อง

จากการสรุปผลการดำเนินงานประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และ 3) การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) จากทั้ง 3 แนวทางผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน การพัฒนาดำเนินการได้ทำการนิเทศติดตาม ทำให้โรงเรียนบ้านโพนก่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

อภิปรายผล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.1 สภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่า จากการศึกษาสภาพด้านตัวครู ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนตามโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน แต่ถึงแม้จะมีการดำเนินการพัฒนา

แต่ระบบการทำงานไม่ชัดเจน และครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินการในการแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของคณาจารย์น้อย ไม่เพียงพอ ส่วนการศึกษาสภาพด้านตัวนักเรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งปัจจุบันทางโรงเรียนได้จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเขียน และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูมีภาระงานในโรงเรียนมาก การดำเนินการตามโครงการจึงเกิดความล่าช้าและขาดความต่อเนื่อง นักเรียนบางส่วนจึงอ่านและเขียนไม่ได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน พบว่าปัญหาด้านครู ครูมีจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้ คือ สอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ไม่มีเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และไม่มีความต่อเนื่องในการติดตามกำกับดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน ปัญหาด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนไม่สนใจในการอ่านและการเขียนอย่างจริงจัง นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่ไม่มีสื่อการเรียนรู้หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ และมีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ครอบคลุมไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และปัญหาด้านตัวผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีปัญหาด้านการหย่าร้าง ไม่มีเวลา เอาใจใส่ดูแลนักเรียนเท่าที่ควร เนื่องจากต้องหาเลี้ยงครอบครัวโดยลำพัง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาในโรงเรียนบ้านโพนก่อโดยทั่วไป ครูที่ดำเนินการสอนไม่ได้จบสาขามาโดยตรง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นไปด้วยความจำเป็นอย่างยิ่งอีกทั้งภาระงานของครูมีมาก การจัดการเรียนการสอนจึงขาดความต่อเนื่อง

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การพัฒนาดำเนินการในวงรอบที่ 1 ใช้แนวทาง ได้แก่ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การดำเนินการตามแนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลักการวิธีการ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนรู้ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ส่วนแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และการนิเทศกำกับติดตามการพัฒนาดำเนินการในวงรอบที่ 2 ใช้แนวทางการพัฒนา คือ การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) เป็นการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการนิเทศ โดยพัฒนา 2 ประเด็น คือ 1) การพัฒนาครู 2) การพัฒนานักเรียน เมื่อดำเนินการครบ 2 วงรอบแล้วพบว่า ผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนนักเรียนได้รับการพัฒนาด้านการอ่านและการเขียนการพัฒนาดำเนินการได้ทำการนิเทศติดตาม ทำให้โรงเรียนบ้านโพนก่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียน โดยใช้แนวทางการพัฒนา ทั้ง 3 แนวทาง ผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือเป็นอย่างดี ประกอบกับวิทยากรที่มาบรรยายให้ความรู้นั้นมีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการได้รับความรู้อย่างเต็มที่

3. การติดตามผลการพัฒนาศักยภาพของครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพนก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 หลังการพัฒนา ในวงรอบที่ 1 และการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า

3.1 ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนได้เป็นอย่างดี ดึงใจนักเรียน สนใจ ตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้น เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการค้นคว้า ศึกษา ปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มีนิสัยรักการอ่านในตอนเช้าและเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว นักเรียนจะเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด เห็นได้จากสถิติการใช้บริการห้องสมุดของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสูงขึ้น โรงเรียนพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

3.2 นักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน นักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้องครบทุกคนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ถูกต้องครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และครอบคลุมสอดคล้องกับสาระสำคัญและเหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน และใช้เทคนิควิธีสอนตลอดจนสื่อนวัตกรรม อย่างหลากหลายตรงความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เทคนิคการจำตัวสะกด หรือคำต่างๆ ที่มีการสะกดไม่ตรงตามมาตรา

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจในการอ่านและการเขียน

1.2 ครูผู้สอน มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่บูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

1.3 การวิจัยปฏิบัติการเหมาะที่จะนำมาพัฒนาสถานศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเฉพาะด้านเพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน อย่างยั่งยืน เช่น การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาโครงการรักการอ่าน สานสัมพันธ์ของโรงเรียน การวิจัยปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่าน และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

2.2 ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายนอกเหนือไปจากการฝึกอบรม การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านและการเขียน

2.3 ควรมีการจัดทำวิจัยปฏิบัติการ ในทุกโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีการพัฒนางานที่ตนเองรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กลิ่น สระทองเนียม. (2545). การอ่านเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ทำไมคนไทยไม่ชอบ อ่านหนังสือ. *ประชาศึกษา*, 53(1), 23.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิวกานต์ ปทุมสูติ. (2548). *เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ แก้ไขง่ายนิดเดียว*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดนพสาส์นการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2551). *วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร